

begrundet sit Forslag; men kan Flertallet da ikke med Genhyn dertil henvise; ikke alene til det, der allerede fremkom ifjor, men ogsaa til den 1ste Behandling, vi havde her; og hvor netop dette vort Hovedforslag optog det Meste af Forhandlingerne? Kan jeg ikke henvise til de Grunde, som dengang ere fremkomne? Og da jeg indledede denne Sag, begrundede jeg da ikke Forslaget om denne Skole netop derpaa; at der gives 3. Retninger i Mennekelivet, som ogsaa finde deres Tilsvarende i de menneskelige Øner; begrundede jeg ikke Skolen derpaa; at der i hvad der foreslaas, er et vist Stof og et betydeligt Indhold, og at dette Stof og Indhold er af en saadan Art, at det er særlig skiftet til at vække Elevernes Interesse; begrundede jeg det ikke derpaa, at det ogsaa er vigtigt og en Opgave, Nutiden maa løse, at den høiere Dannelse gives Form; saa at den kan trænge ned i de dybere Lag af Folket? Man kan søge at svække disse Grunde, man kan søge at imødegaa dem; men det forekommer mig ikke, at man kan sige, at der ikke foreligger nogle Grunde. — Naar man taler om den klassiske Skole, saa værger man sig imod, at man væsentlig lægger Vægt paa det Sproglige, og siger, at det som det kommer an paa, er, at Eleven gennem de gamle Sprog kan trænge ind i Oldtidens Kultur og lære at kjende det græske og romerske Folks Samfundstilstand, lære at forstaa deres forskellige Samfundsindretninger; men naar Talen føres over paa nordiske Folk, saa er det Noget, som aldeles ikke kan læres i Skolen; og som slet ikke ligger for Skolealderen, og saa tales der, som om vi vilde føre noget helt Nyt og Arimeligt ind i Skolelivet. Skulde det da være Sandheden, at det ligger særligt for unge Mennesker i 16.—18 Aars Alderen at vide Bæst med — saaledes som der er nævnt — om hvad en romersk Ridder, hvad en Patricier betyder og en Plebejer og deres Forhold til hinanden, trænge ind i den romersk-græske Litteratur og Samfundstilstande og de Indretninger, derstedes fandtes, at dette ligger ganske anderledes let og nær for danske Skolebørn end at trænge ind i den Kulturtilstand, der til forskellige Tider har hersket i Norden, og vor egen Historie samt Nuti-

dens Samfundsordning? Nei, mine Herrer, der er Overdrivelse deri og Overdrivelse — tillader jeg mig at paastaa — til begge Sider. Man kan ikke paa den Maade, som de Herrer gjøre gjældende, naar de tale om den klassiske Oldtid, i Skoletiden trænge ind i den hele Kulturtilstand paa vedkommende Tid og Sted, saa lidt som man kan det, naar der er Tale om den Skole, vi have foreslaaet. — Man har sagt, at vort Forslag vil være skiftet til at kuldfaste hele den nuværende aandelige Tilstand hos Nationen og lede den i en skæv Retning; men samtidig udtales det, at der naturligvis ingen Forældre vil være, som ville være saa taabelige at sende deres Børn i denne Skole; er det da ikke den største Modsigelse af Verden? Hvorledes vil man ved en Skole kunne kuldfaste hele den aandelige Tilstand hos et Folk, naar Ingen vil søge Skolen? — Da jeg udtalte mig om — ogsaa det er fremkommet forfjellige Gange — den særlige nordiske og historiske Retning, og hvilken Betydning den havde, nævnte jeg en Ting, som haade er bleven mærkelig misforstaaet af den høitærede Minister og ogsaa misstydet af Andre. Jeg nævnte, at vi danske ikke indtage et saadant Standpunkt, at vi kunde betragte os som ualmindelig begavede og udrustede, saa at vi kunde vente at spille en ganske særlig Rolle paa Videnskaberne. Omraade, men jeg sagde udtryffeligt — og det blev nævnt flere Gange i mit Foredrag — at vi Gud ske Lov hidtil havde kunnet følge med i den europæiske Kulturtilstand og levere vort Bidrag. Men nu endevender man dette, som om jeg havde talt om, at vi ikke havde kunnet følge med, og som om jeg havde overset, at vi kunde fremvise Mænd — og det fortrinlige Mænd — som havde bidraget til den almindelige Kultur. Har jeg nogeninde tænkt paa Andet end, at Mænd som Rast, Madvig, og Disted og forskellige andre Mænd have leveret deres store Bidrag til den almindelige Kulturudvikling; har jeg ikke netop sigtet hertil ved mine Udtalelser? Men samtidig har jeg søgt at lægge paa Sinde, at fordi vi kun ere et lidet Folk, kunde vi kun give et lille Bidrag, medens jeg derimod henledede Opmærksomheden paa, at hvad der særlig læa